

**Handledning för examensarbeten vid Institutionen för teknik och byggd miljö,
Högskolan i Gävle
(reviderad 981210, 060313)**

Bakgrund

Samtliga studenter på ingenjörsprogram vid Högskolan i Gävle skall genomföra ett examensarbete för att erhålla examen. Beroende på ambitionsgrad och den examen som skall avläggas, finns examensarbeten på B-, C- och D-nivå. Examensarbetet motsvarar 10 veckors heltidsarbete, för teknologie magisterexamen 20 veckor i vissa fall. Då det ibland uppstått oklarheter kring examensarbetenas utformning, presentation och kvalitet har föreliggande skrift tillskapats. Skriften syftar till att beskriva de grundläggande krav som institutionen ställer på dig som examensarbetare och din rapport, samtidigt som den skall vara till hjälp med förhoppningsvis nyttig information för dig inför och under examensarbetet.

1. Vad är ett examensarbete på B-nivå?

För avläggande av högskoleingenjörsexamen krävs att du utför ett examensarbete på lägst B-nivå. Detta skall kunna hänföras till något ämne i vilket du har erforderlig kompetens. Målsättningarna finns uppställda i gällande kursplan. I enlighet med denna skall examensarbetet visa att du:

- kan använda förvärvad kunskap för ingenjörsmässig lösning av en förelagd uppgift med anknytning till utbildningen,
- har god förmåga i skriftlig och muntlig kommunikation,
- kan tillgodogöra dig innehåll i facklitteratur på området och sätta in ditt arbete i detta sammanhang,
- kan använda kunskaper och färdigheter som erhållits vid studier i aktuellt ämne på minst fördjupningsnivå B,
- har förmåga att dokumentera ditt arbete i en teknisk rapport.

Examensarbetet syftar således till att du självständigt skall visa din förmåga att angripa ett problem inom något område du har studerat. Här finns inget förutbestämt schema eller liknande. Det är helt och hållet du själv som ansvarar för genomförande och resultat. Du bör notera att lika

stor vikt läggs vid den muntliga och skriftliga presentationen som vid tillämpningen av kunskaper.

Även om ansvaret för examensarbetet är ditt, är du inte helt ensam på examensarbetarnas ö. Till din hjälp har du en examinator och minst en handledare.

Examinatorn utses av ämnesföreträdaren i samråd med studenten. Som examinator fungerar vanligtvis den lärare som är mest insatt i det tekniska område som valts för examensarbetet. Examinatorns roll är att säkerställa att utfört arbete uppfyller högskolans krav. Det är således examinatorn som betygsätter examensarbetet. Betygsättningen är tvågradig: Godkänd eller Underkänd.

Handledare för examensarbetet utses i samråd med examinator. Då examensarbetet utförs i näringslivet är handledaren vanligtvis anställd vid det företag där arbetet genomförs. Handledarens roll är att hjälpa studenten med utformning av projektuppgiften, planering av arbetet, samt att välja metod för genomförandet, så att högskolans krav på omfattning uppfylls. Det är inte ovanligt att handledaren även har formulerat examensuppgiften. Handledaren skall även engagera sig i arbetet och vara ett stöd för studenten så att upprättade tidsplaner etc. kan hållas.

Det är således du som, med stöd av handledaren, utför arbetet. Examinatorn avgör om utfört arbete kan godkännas.

2. Från idé till godkännande

För att få påbörja examensarbetet krävs två saker. Dels skall en ansökan om examensarbete göras. Av ansökan skall framgå examensarbetets titel, en kortfattad beskrivning (c:a en A4-sida), handledare, examinator etc. Blankett för ansökan finns på institutionens kansli. Dels skall en betydande andel av utbildningen vara avklarad, vilket är naturligt med tanke på att examensarbetet kopplas till begreppet *examen*. I nedanstående tablå redovisas de kurskrav som ställs innan examensarbetet får påbörjas.

För ingenjörsexamen om minst 120 p krävs:

- godkända resultat om minst 80 p i matematik, huvudämne och närliggande ämne,
- godkända resultat på sådana kurser som är av synnerlig betydelse för examensarbetets genomförande.

För ingenjörsexamen i intervallet 80 – 119 p krävs:

- godkända resultat om minst 50 p i matematik och huvudämne,
- godkända resultat på sådana kurser som är av synnerlig betydelse för examensarbetets genomförande.

När kraven för att starta examensarbetet är uppfyllda kan examensarbetet påbörjas. För att slutligen erhålla betyget Godkänd krävs emellertid att:

- den muntliga presentationen genomförts på ett tillfredsställande sätt,
- den skriftliga rapporten godkänts,
- du opponerat på ett examensarbete,
- du varit närvarande vid minst ytterligare två presentationer av examensarbeten.

Redovisning av examensarbeten sker vid tre tillfällen som vanligtvis infaller i juni, september och december. För att få redovisa skall examensarbetet vara klart, inte nästan klart, utan **klart**. Anmälan för redovisning görs till institutionens kansli senast en vecka före redovisningstillfället. Senast 14 dagar före presentationen skall examinator och opponenter ha tillgång till den skriftliga rapporten.

3. Formalia kring rapportskrivning

Examensarbeten genomförda vid Institutionen för teknik skall ha en enhetlig utformning. Denna uppnås genom följande två åtgärder.

- För rapportskrivning används mallen som kan hämtas från http://www.hig.se/t-inst/examination/rapport_examensarbete.doc.
- Den framsida som skall användas i rapporten kan hämtas från http://www.hig.se/t-inst/examination/exjobb_framsida.doc. Framsidan trycks på papper med färgen "polargrön 62" som finns tillgängliga på institutionens kansli.

För övrigt skall examensarbetet innehålla såväl sammanfattning på svenska som ett s. k. *Abstract* på engelska. Kapitelindelning i övrigt är den enskilde examensarbetarens sak att avgöra tillsammans med handledaren. Strukturen i kap. 3.3 kan dock ses som allmängiltig och användas för uppläggningsen av examensarbetet.

3.1. Figurer och tabeller

I den löpande texten underlättas i allmänhet förståelsen genom hänvisningar till numrerade figurer och tabeller. Även ekvationer (matematiska uttryck) numreras i löpordning. Exempel på detta kan vara: ".....utrustning som visas i Fig. 3.", ".....utrustning, se Fig. 2.", ".....utrustning, cf. Fig. 8.", ".....mätning som presenteras i Tabell 1.", ".....mätning, se Tabell 3.", ".....mätning, cf. Tabell 9."

Figurer och tabeller numreras i separata nummerserier, vilket innebär att Tabell 1 mycket väl kan uppträda efter ex.-vis Fig. 8.

Figurer och tabeller skall ha egna undertexter. Dessa texter skall kunna läsas separat från löptexten, men ändå igenkännas i löptexten där hänvisningen står. Exempel på detta:

"Fig. 7. Flödesschema över reglerprincipen i tillverkningsmaskinen RUFUS."

I löptexten kan det då ha stått:

"Reglerprincipen i tillverkningsmaskinen AF3893/7 med internbenämningen RUFUS från Lifsta Mekaniska Verkstad, beskrivs flödesmässigt i Fig. 7.

3.2. Latinska termer

Latinska termer, i synnerhet i förkortad form, används ymnigt i engelsk text. I svenskan förekommer de med större sparsamhet, men kan understundom likväl fylla sin funktion. I nedanstående förteckning återfinns de vanligaste latinska termerna.

<u>Term</u>	<u>Ursprung</u>	<u>Fri översättning</u>	<u>Funktion</u>
i.e.	id est	det är	förklaring, d. v. s.
e.g.	exempli gratia	till exempel	exemplifiering, t. ex.
cf.	confer	jämför	hänvisning
viz.	videlicet	nämligen	förtydligande
Q. E. D.	quod erat demonstrandum	vilket skulle bevisas	avslutning på bevis eller härledning
ibid.	ibidem	på samma ställe	förekommer i referenslistor

3.3. Struktur

Förord (ej sidnumrerat)

Förordet är studentens eget. Här är det brukligt att tacka dem som givit viktiga bidrag till examensarbetet. Tänk dock på att alla kanske inte vill bli tackade.

Abstract (ej sidnumrerat)

Detta är en sammanfattning på god engelska vilken överensstämmer med den svenska sammanfattningen.

Sammanfattning (ej sidnumrerad)

Sammanfattningen skall innehålla de viktigaste delarna ur examensarbetet. Inget nytt skall tillföras, däremot bör delar från vart och ett av examensarbetets kapitel ingå: syfte, metodval, resultat, slutsatser etc.

Innehållsförteckning (ej sidnumrerad, men sidhänvisningar till kapitlen skall naturligtvis anges)

1. Introduktion

Bör ge läsaren en introduktion till examensarbetet, dess bakgrund och syfte. Om arbetet är omfattande kan även en del som beskriver strukturen ingå.

2. Teori

Genomgång av de teorier som används i examensarbetet.

3. Genomförandet av examensarbetet

Teorin appliceras på aktuellt område. Resultat redovisas.

4. Diskussion

Diskutera resultaten och vald metod, samt styrkor och svagheter i arbetet.

5. Slutsatser

I slutsatserna skall allt knytas ihop och de viktigaste resultaten presenteras. Intressanta frågeställningar för fortsatt arbete kan belysas.

Referenser

Se reglerna i slutet av denna skrift. Dessa regler skall följas om inte handledare och/eller examinator beslutar annorlunda.

Bilagor

I bilagorna placeras det som inte behövs för den direkta förståelsen av arbetet. Det kan vara omfattande beräkningar där teorin redan presenterats, program- och datalistor samt kringinformation. Bilagor skall uppfattas som egna dokument, vilket innebär att figurer och tabeller tilldelas numrering oberoende av löptextens figurer och tabeller.

4. Formalia kring redovisningen av examensarbetet

Examensarbetet skall redovisas i seminarieform i högskolans lokaler i Gävle. Rapporten skall senast 14 dagar före seminariet lämnas i **färdigt** skick till examinator och opponenter. En klok student väljer förstås att kontinuerligt hålla kontakt med sin examinator även dessförinnan, annars är risken uppenbar att rapporten underkänns.

5. Opposition

Som opponenter är det din uppgift att kritiskt granska en studiekamrats examensarbete. Det är således din uppgift att vara väl påläst, be om klarlägganden av oklarheter, samt lyfta fram styrkor och svagheter i rapporten. Undvik kompisopposition, men var ej heller elak. Här följer några tips om vad man bör koncentrera sig på:

- Överensstämmer rapportens syfte med vad som har utförts?
- Går det att finna en röd tråd genom hela arbetet?
- Är förda resonemang underbyggda av teori, referensmaterial eller egen logisk diskussion?
- Är sammanfattningen verkligen en sammanfattning av hela arbetet, eller upplevs den som haltande? Är sammanfattningen läsvänlig, eller ett onaturligt kompilat av lösryckta delar i löptexten?
- Är det troligt att författaren läst och förstått alla de referenser som han/hon hänvisar till?
- Är vald metod den bästa i sammanhanget?
- Visar författaren prov på kreativitet under rubriken "Slutsatser"?
- Är rapporten skriven enligt alla konstens regler?

6. Hemligstämpling

Hemligstämpling av examensarbeten kan i nödfall accepteras. I de fall hemligstämpling är önskvärd används en blankett för ansökan. Blanketten finns på institutionens kansli. Om högskolans utbildningschef tillstyrker hemligstämpling skall examensarbetet framställas i två versioner. En komplett version för handledare och examinatorn, samt en där de hemliga delarna utgått. Trots att vissa delar utgår bör den senare versionen kunna läsas med behållning.

7. Examensbok

Examensboken är en grön blankett som finns att uppbringa på institutionens kansli. I denna redovisas datum för examensarbetsredovisning, opposition samt deltagande vid ytterligare två examensarbetsredovisningar. Efter varje moment skall examensboken signeras av den som fungerar som examinator vid momenten.

8. Fullgjort examensarbete

När examensarbetet är godkänt skall två fullständiga rapporter lämnas till institutionens kansli. Rapporten är därefter offentlig. Om inskränkningar av offentligheten har överenskommit enligt ovan, kommer den bantade versionen av rapporten att vara den offentliga rapporten.

9. Vad är ett examensarbete på C/D-nivå?

Du kanske undrar vad som utmärker ett examensarbete på C-nivå resp. D-nivå? Det första man bör tänka på i det avseendet, är till vilken examen ett sådant examensarbete skall kopplas. Ett examensarbete på C-nivå kopplas naturligt till en *teknologie kandidatexamen*, medan ett examensarbete på D-nivå kopplas till en *teknologie magisterexamen*. Man bör härvid notera att ett examensarbete på högre nivå alltid kan ersätta ett lägre ställt krav, t.ex. kan ett examensarbete på C-nivå alltid användas i en *högskoleingenjörsexamen*.

Det andra man bör notera är att examensarbeten på C- eller D-nivå kallas *tekniskt-vetenskapligt examensarbete*. Det gör inte examensarbetet på B-nivå! Således trycker examensarbetet på B-nivå på ingenjörsmässighet snarare än akademisk fördjupning, medan examensarbeten på C- eller D-nivå syftar till *fördjupade kunskaper i huvudämnet*. Observera att examensarbetet för högskoleingenjörsexamen inte nödvändigtvis måste falla inom huvudämnet.

Alla kurser som du får räkna in i en akademisk examen har en angiven akademisk nivå. Vid HiG är dessa nivåer A, B, C, resp. D. Vid vissa lärosäten kan även nivån E och kanske t. o. m. F förekomma. Nivån anger fördjupningsgraden i ämnet, men ibland använder man sig endast av följande språkbruk: Grundläggande kurser och Fördjupningskurser. Grundläggande kurser är på A- och B-nivån. Fördjupningskurserna är på C- och D-nivån. Ibland kallas C-kurser även för kandidatkurser och D-kurser för magisterkurser. B-kurser bygger på A-kurser, C-kurser bygger på B-kurser och D-kurser bygger på C-kurser. Detta är lika naturligt som att säga att

fördjupningskurser bygger på grundläggande kurser. Examensarbetet är således att betrakta som en kurs på en viss nivå i ett ämne. Examensarbeten på fördjupningsnivån skiljer sig därför egentligen endast från varandra genom kravet på förkunskaper. Ett examensarbete på C-nivå i ett ämne kräver förstås underbyggnad genom kurser på C-nivå i samma ämne, medan examensarbetet på D-nivå kräver förkunskaper på D-nivå i ämnet.

Det är viktigt när du ansöker om examensarbete att du har tänkt igenom vilken/vilka examen/examina du syftar till. **Man kan aldrig begära en omprövning av nivån i efterhand.** Men, som sagt, en examen kan förstås generera flera (lägre) examina om bara högskolans lokala examenskrav är uppfyllda för samtliga. Tänk alltså i förväg!

Målet för ett tekniskt-vetenskapligt examensarbete, d. v. s. ett examensarbete på C- eller D-nivå, är att visa att du:

- har inblick i forskarsamhällets metodik för uppläggning och genomförande av ett projekt,
- besitter förmåga att tillämpa förvärvade kunskaper på en sådan nivå att man självständigt kan behandla och genomföra en förelagd uppgift av vetenskapligt intressant karaktär,
- har förmåga i skriftlig och muntlig kommunikation,
- kan tillgodogöra dig avancerad facklitteratur i huvudämnet och utnyttja sådana resultat i examensarbetet,
- har kunskap och förmåga att dokumentera ditt arbete på ett vetenskapligt brukligt sätt.

För att nå dessa mål har du vetenskapligt erfarna personer, s. k. forskare, till din hjälp. Såväl examinator som handledare skall vara vetenskapligt meriterade. Härutöver kan andra handledare kopplas till examensarbetet, men det är den vetenskapligt erfarna handledaren som skall borga för att det första och sista målet uppfylls. Det kan mycket väl vara så att den förelagda uppgiften resulterar i en vetenskaplig publikation och dessa är ofta lite speciellt författade. Under sådana omständigheter gäller kanske särskilda krav på att vara koncis i sin framställning, samt ett sätt att ange referenser som fastställs av redaktören för en vetenskaplig tidskrift. Allt detta får du emellertid reda på av din vetenskapliga handledare.

Det är inte ovanligt att en forskargrupp vid HiG eller någon annan högskola formulerar en examensuppgift som är till nytta för dess forskning. Om så är fallet kommer du sannolikt att få ingå in i forskargruppen under examensarbetet. Detta kan fungera som en stimulerande faktor för högre akademiska studier i ämnet, d. v. s. en forskarutbildning. De examina som då hägrar är *teknologie licentiatexamen* och *teknologie doktorsexamen*. Beroende på vilken högskola som utfärdar en sådan examen kan förledet eventuellt bli filosofie i stället för teknologie.

Självklart finns det kursplaner och blanketter för ansökan även för de högre examensarbetena. Kontakta institutionens kansli i förekommande fall.

För att få påbörja examensarbetet ställs förstås krav på förkunskaper. Nedanstående tablå är en tolkning av de kurskrav som ställs för respektive nivå.

För examensarbete på C-nivå krävs:

- godkända resultat om minst 70 p i matematik och huvudämne,
- godkända resultat på sådana kurser som är av synnerlig betydelse för examensarbetets genomförande, d. v. s. kurser på C-nivå i huvudämnet.

För examensarbete på D-nivå krävs:

- godkända resultat om minst 90 p i matematik och huvudämne,
- godkända resultat på sådana kurser som är av synnerlig betydelse för examensarbetets genomförande, d. v. s. kurser på D-nivå i huvudämnet.

Poängkraven relateras alltså inte på samma sätt som för högskoleingenjörsexamen till totalpoängen, utan snarare till fördjupningen i huvudämnet och det lokala matematikkravet om 20 p som ställs för såväl kandidat- som magisterexamen vid HiG. Som synes betonas alltså fullständighet inom båda dessa ämnen innan examensarbetet kan påbörjas.

Arbetet skall redovisas på gängse sätt i en vetenskaplig rapport, se kommentarerna ovan. För examensarbete på C-nivå gäller att rapporten **bör** vara avfattad på god engelska med sammanfattning på svenska, medan för D-nivån gäller att rapporten **skall** vara avfattad på god engelska med sammanfattning på svenska.

Examinationen sker genom högskolans försorg, men om så befinns lämpligt kan handledning och/eller examination utföras av annan högskola eller motsvarande lärosäte i Sverige eller utomlands.

För övrigt gäller i tillämpliga delar de råd och anvisningar som ges för examensarbeten på B-nivå i denna skrift.

10. Till sist

En del studenter anser att byråkrati är något man till varje pris skall undvika, eller t. o. m. bekämpa. Detta kan man ha mer eller mindre förståelse för, men i examensarbetessammanhang finns det viss byråkratisk hantering som faktiskt har tillkommit för studentens egen skull. Den blankett som måste ifyllas innan du får påbörja ett examensarbete är ett strålande exempel på just detta.

Varför behövs då blanketten just för din skull? Jo, blanketten tvingar förslagsställaren att:

- tänka igenom uppgiften noggrant,
- avsätta resurser för handledning m. m.,
- skriva under på att man verkligen har för avsikt att biträda examensarbetaren så att resultatet rimligen kan uppnås.

En korrekt ifylld blankett, med tillhörande bilaga som beskriver projektet och dess förutsättningar, är din trygghet om förslagsställaren säger "Jag har inte tid med det där!". Då kan du alltid hänvisa till blanketten som ett kontrakt mellan tre parter, nämligen dig själv, förslagsställaren och dennes företag, samt HiG. Programansvarig, ämnesföreträdare, prefekt, utbildningschef e. dyl. kan inte agera på minsta vis om inte blanketten är korrekt ifylld!

Vidare skall man aldrig åtaga sig en examensuppgift som man misstänker vara för svår för förslagsställaren själv. Ibland händer det att en förslagsställare betraktar examensarbetaren som Gud Fader själv, d. v. s. den som skall lösa ett för honom/henne olösligt problem. En sådan uppgift är förstås alldeles för svår för dig (om du nu inte råkar vara Gud Fader) och någon vettig handledning kan du inte rimligtvis räkna med. Förslagsställarens argument bör i stället vara att detta är ett mycket intressant projekt, men det är nedprioriterat i verksamheten för tillfället. Företaget kan alltså inte avdela egen personal till projektet, men man har resurser att handleda i samband med ett examensarbete.

Stora företag är vana vid examensarbeten. Det är forskare vid en högskola också. Men man är oftast inte van vid nivåindelning av examensarbeten. Det lönar sig förmodligen inte att börja tala om B-, C-, eller D-nivå med en förslagsställare. Då kommer han/hon bara dragandes med civilingenjörsutbildningens examensarbeten, som man förmodligen känner till. Kom då ihåg att på civilingenjörsutbildningen är examensarbetet placerat på D-nivå, med rätt eller orätt. Det är ju så att man alltid önskar översätta civilingenjörsexamen till engelska med Master of Science, d. v. s. samma översättning som teknologie magisterexamen har. Det blir således ett moraliskt krav att deras examensarbete hamnar på D-nivå formellt sett. I praktiken förekommer emellertid examensarbeten inom civilingenjörsutbildningen på alla de nivåer som vi särskiljer, dock alltid under namn av D-nivå. En god idé för diskussionen med en förslagsställare är att försöka förklara skillnaden i syfte och metod samt åtagande för förslagsställaren mellan de olika typerna av examensarbeten, eller kanske bara att betona detta för den examensnivå du själv eftersträvar.

Lycka till!

Om litteraturreferenser

Litteraturlistor skall ställas upp enligt följande mall (vanligen benämnd Harvardmodellen). Det gäller både litteraturlistor som bifogas kursplaner och listor på referenslitteratur vid examensarbeten. På litteraturlistor som bifogas kursplaner skall sidantal anges.

Listan skrivs i bokstavsordning efter uppslagsordet, för det mesta författarens efternamn. Inne i texten refereras till källan med uppslagsord, vanligen författarens efternamn och tryckår. Ex: (Andersson 1996) ellerenligt Andersson (1996) så.....

1. En bok med författare:
Agrell, W. (1982) *Rustningens drivkrafter*. Lund: Studentlitteratur.
Bokens titel kursiveras eller stryks under. Den ort som anges för böcker är förlagsorten, inte tryckorten.
2. En bok med flera författare:
Lindh, G. & Lisper, H.-O. (1990) *Samtal med förändring*. Lund: Studentlitteratur.
3. En antologi där flera författare har skrivit kapitel men en eller flera anges som redaktörer:
Bohlin, G. & Lövgren, K. (red) (1995) *Om unga män*. Lund: Studentlitteratur.
4. Ett kapitel ur en antologi, när man refererar till ett visst kapitel. Bokens huvudtitel kursiveras:
Lindström, P. (1995) Tonårspojkars brottslighet. I: Bohlin, G & Lövgren, K. (red) *Om unga män*. Lund: Studentlitteratur.
5. Artikel i en tidskrift, ange tidskriftens namn och (eventuellt volym) nr och vilka sidor artikeln omfattar. Tidskriftens namn skall kursiveras:
Marklund, U. & Wernersson, I. (1987) Flickor på högstadiet. En diskussion om tonårsflickors alkoholvanor. *Alkohol och narkotika* 5-6, 40-43.
6. Rapport som ingår i en serie. Seriens namn kursiveras:
Hartman, S.G. (1993) *Handledning*. Liten handbok för den som arbetar med projekt, specialarbeten eller rapporter. Universitet i Linköping, Lärarutbildningen, *Skapande vetande*, Rapport nr 17.

Rapport från institutionen som inte ingår i någon serie. Rapportens titel kursiveras. Markera om det rör sig om en stencil (dvs ej tryckt rapport):

Andersson, C. (1987): *Kvinnor, skam och alkohol - en litteraturöversikt*. C-uppsats. Stockholm: Lärarhögskolan. Stencil.

Andra exempel på rapporter:

Sundell, K., Lundström, U., Sjöberg, E. & Wettergren, L. (1992) Se till mig som liten är. En undersökning av socialtjänstens samverkan kring utsatta förskolebarn. Stockholms socialförvaltning, Forsknings- och Utvecklingsbyrån, *FoU-rapport* nr 1992:9.

Wahlén, S. (red) (1996) Kvalitetsarbete vid universitetet och högskolor 1994/95. En översikt. Högskoleverket, *Högskoleverkets rapportserie* 1996:6.

7. Offentligt tryck utan angiven författare:

SoS (1990) *Drogförebyggande insatser bland invandrare och flyktingar i kommunerna. Sammanfattning av en enkät*. Stockholm: Socialstyrelsen.

Regeringens proposition 1994/95:100 Bilaga 9. Utbildningsdepartementet.

SOU 1992:94. Skola för bildning. Huvudbetänkande av Läroplanskommittén. Stockholm. Utbildningsdepartementet.

Statistiska centralbyrån (1994) *Statistiska årsbok 1994*. Stockholm: SCB

med angiven författare:

Härnqvist, K. & Grahm, Å. (1963) *Vägen genom gymnasiet*. 1966 års Gymnasieutredning I. SOU 1963:15. Stockholm: Ecklesiastikdepartementet. I litteraturlistan anges referensen då också på följande sätt:
SOU 1963:15. Se Härnqvist & Grahm (1963)

Riksdagsproposition:

Prop 1975:9 Regeringens proposition om reformering av högskoleutbildning m.m. Stockholm. Riksdagen.

8. Uppslagsordet kan vara en organisation:

UNICEF (1990) *The state of the world's children 1990*. Oxford: Oxford University Press.

9. Information inhämtad genom samtal eller intervju, skriftlig dokumentation saknas:

Andersson, C. (1996) Muntlig kommunikation

eller vid föreläsning:

Andersson, C (1996) Muntlig kommunikation. Föreläsning den 16/4 1996, Regional ungdomskonferens, Luleå.

Direkta ordagranna citat ur en text måste markeras.

Citat som omfattar mindre än två rader placeras i löpande text och markeras med kursiv stil. Referens anges med författarens efternamn eller annat uppslagsord, tryckår och sidhänvisning.

Ex

Handledarens uppgift beskrivs av Hartman (1993 s 12) bland annat så här: *Det man inte kan vänta sig av handledaren är att han eller hon skall jaga författaren med blåslampa....* Däremot anser Hartman att.....

Citat som överstiger två rader markeras genom ny rad, kursiv stil och indrag i texten. Referens anges med författarens efternamn eller annat uppslagsord, tryckår och sidhänvisning.

Ex

Som Jedeskog (1996) påpekar (s 130):

Läroplanens text om en utökad och förändrad datoranvändning i undervisningen skulle kunna ses som ytterligare en börda för de hårt arbetande lärarna. Datorn är bland dess förespråkare avsedd att vara något som underlättar och effektiviserar användarens verksamhet.

Särskilt för skriften **Handledning för examensarbeten vid Institutionen för teknik, Högskolan i Gävle.**

Förslag om tillägg för den händelse att du vill använda dig av modern kunskapssökning genom internet:

10. 1995 Högskolan i Grönköping

<http://www.hg.se/pettersson/rapp2.htm> (Acc. 98-11-30)

Den sista referensen avser alltså en webbsida som utgör referens. Datum inom parentes anger när du senast läste sidan med din webbläsare – det kan ju hända att texten modifieras vartefter tiden går, eller rent av tas bort. För vetenskapliga examensarbeten avråds emellertid från att använda så flyktiga referenser som webbsidor kan anses utgöra.